

Dosarul nr. 2r-33/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: G. Manoli)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Panov, L. Pruteanu, I. Țurcan)

DECIZIE

12 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Donciu Vasile, reprezentat de avocatul Lilian Osoian,

în cauza civilă, în procedură scrisă de examinare a cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată depusă de Donciu Vasile în numele Asociației Proprietarilor Locuințelor Privatizate nr. 54/183 în proces de insolabilitate împotriva Societății pe Acțiuni „Termoelectrica” cu privire la încasarea sumei,

împotriva încheierii din 08 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit apelul declarat de Donciu Vasile, reprezentat de avocatul Lilian Osoian, împotriva hotărârii din 16 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La 21 ianuarie 2020 Donciu Vasile în numele APLP nr. 54/183 în proces de insolabilitate, în temeiul art. 892-894 din Codul civil, a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Termoelectrica”, solicitând încasarea sumei de 55.606,17 lei cu titlu de întoarcere a executării hotărârii din 15 iunie 2015 a Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, (în cauza civilă nr. 2-414/2015 (22-2-753-13022015) la acțiunea APLP nr. 54/183 împotriva lui Donciu Vasile, intervenient accesoriu SA „CET-2” cu privire la încasarea datoriei pentru perioada 01 noiembrie 2011 – 01 iulie 2014 în mărime de 53.792,39 de lei, a cheltuielilor de judecată sub formă de taxă de stat în mărime de 1.613,78 de lei, de asistență juridică în mărime de 100 de lei și citare publică în mărime de 100 de lei).

Prin încheierea din 10 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată depusă de Donciu Vasile, a fost acceptată în procedură scrisă de examinare a cererilor cu valoare redusă.

Prin hotărârea din 16 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Donciu Vasile ca neîntemeiată.

La 01 iulie 2020 Donciu Vasile, reprezentat de avocatul Lilian Osoian, a depus cerere de apel netimbrată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii din 16 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii, precum și încasarea cheltuielilor de judecată. Totodată, apelantul a indicat că motivele suplimentare de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul le va expune printr-o cererea de apel desfășurată după ce va lua cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe.

Prin încheierea din 17 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Donciu Vasile și s-a acordat apelantului termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel și anume, să prezinte dovada de plată a taxei de stat în mărime de 1.251,13 lei. S-a explicat apelantului că în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită fără examinare.

La 26 noiembrie 2020, prin intermediul poștei electronice, și ulterior la 01 decembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Donciu Vasile, reprezentat de avocatul Lilian Osoian, a prezentat apelul desfășurat și ordinul de încasare a numerarului nr. 06UK din 26 noiembrie 2020 în sumă de 1.152 de lei.

Prin încheierea din 08 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, a fost restituit apelul declarat de Donciu Vasile, reprezentat de avocatul Lilian Osoian, cu toate documentele anexate la acesta, din motiv că în termenul de 10 zile din momentul recepționării încheierii din 17 septembrie 2020, apelantul nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat în mărime integrală de 1.251,13 lei, achitând doar suma parțială de 1.152 de lei.

La 16 decembrie 2020 Donciu Vasile, reprezentat de avocatul Lilian Osoian, a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii din 08 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului Donciu Vasile a indicat că la 26 noiembrie 2020, în interiorul termenului acordat de instanța de apel, a depus cererea de apel desfășurată și a anexat bonul de plată cu suma de 1.152 de lei, însă din cauza că s-a comis o eroare, taxa de stat, care urma să fie achitată în mărime integrală de 1.251,13 lei, a fost achitată în sumă mai mică cu o diferență de 99 de lei, iar la 15 decembrie 2020 a achitat suplimentar suma de 100 de lei.

La fel, a menționat recurentul că instanța de apel în încheierea din 08 decembrie 2020 nu s-a expus, prin prisma art. 89 alin. (1) lit. g) din Codul de procedură civilă, în privința restituirii taxei de stat achitate în sumă de 1.152 de lei.

Consideră recurentul că prin încheierea din 08 decembrie 2020, Curtea de Apel Chișinău i-a încălcat dreptul de acces la justiție, deoarece faptul că nu a achitat taxa de stat în mărimea integrală impusă pentru cererea de apel nu poate constitui un impediment pentru apărarea drepturilor sale în instanță.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 08 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa lui Donciu Vasile și avocatului acestuia

Lilian Osoian la 14 decembrie 2020 (f.d. 87), însă nu se atestă date când a fost recepționată de către ultimii.

Astfel, recursul declarat la 16 decembrie 2020, este în termen.

La 22 decembrie 2020 în adresa APLP 54/183 și SA „Termoelectrica” a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Donciu Vasile, reprezentat de Lilian Osoian, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 93).

La 05 ianuarie 2021 SA „Termoelectrica” a depus referință, solicitând să fie respins recursul declarat de Donciu Vasile, reprezentat de Lilian Osoian, or, reprezentantul recurentului/apelant încă la data de 17 noiembrie 2020 a recepționat încheierea din 17 septembrie 2020, prin care s-a acordat apelantului termen să înlăture neajunsurile cererii de apel, însă cu toate acestea ultimii nu au prezentat instanței de apel în termen de 10 zile, din momentul recepționării încheierii menționate, adică până la 27 noiembrie 2020, dovada de plată a taxei de stat în mărime integrală de 1.251,13 lei, achitând doar suma de 1.152 de lei, nefiind solicitată în acest sens nici scutirea și nici amânarea acesteia în partea neachitată a taxei de stat.

Prin urmare, recurentul nu a prezentat probe justificative de imposibilitate la lichidarea în termenul-limită stabilit de instanța de apel a neajunsurilor cererii de apel, și nici nu a solicitat prelungirea termenului stabilit de instanță.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Potrivit art. 364 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu art. 365 alin. (1) lit. d) și e) și alin. (4) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probele invocate în susținerea apelului. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Conform art. art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Din suportul probator prezent la actele cauzei rezultă că la 16 iunie 2020 Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de Donciu Vasile în numele APLP nr. 54/183 în proces de insolvență. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 01 iulie 2020, Donciu Vasile, reprezentat de avocatul Lilian Osoian, a depus cerere de apel netimbrată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii din 16 iunie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii, precum și încasarea cheltuielilor de judecată. Totodată, apelantul a indicat că motivele suplimentare de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul le va expune printr-o cerere de apel desfășurată după ce va lua cunoștință cu hotărârea integrală a primei instanțe.

Prin încheierea din 17 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Donciu Vasile și s-a acordat apelantului termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri pentru lichidarea neajunsurilor cererii de apel și anume, să prezinte dovada de plată a taxei de stat în mărime de 1.251,13 lei. S-a explicat apelantului că în caz dacă nu vor fi lichidate neajunsurile menționate în termenul stabilit, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită fără examinare.

La 25 septembrie 2020 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa lui Donciu Vasile și avocatului acestuia Lilian Osoian copia încheierii din 17 septembrie 2020 (f.d. 66), însă nu se atestă date când au fost recepționate de către ultimii.

La 17 noiembrie 2020, în incinta Curții de Apel Chișinău, avocatul Lilian Osoian a luat cunoștință cu actele cauze, inclusiv cu încheierea instanței de apel din 17 septembrie 2020, fapt ce rezultă din recipisa anexată la materialele dosarului (f.d. 69).

La 26 noiembrie 2020, prin intermediul poștei electronice, și ulterior la 01 decembrie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Donciu Vasile, reprezentat de avocatul Lilian Osoian, a depus apelul desfășurat și ordinul de încasare a numerarului nr. 06UK din 26 noiembrie 2020, în sumă de 1.152 de lei (f.d. 70-83).

Ca urmare, prin încheierea din 08 decembrie 2020, Curtea de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, a restituit apelul declarat de Donciu Vasile, reprezentat de avocatul Lilian Osoian, cu toate documentele anexate la acesta, din motiv că în termenul de 10 zile din momentul recepționării încheierii din 17 septembrie 2020, apelantul nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat în mărime integrală de 1.251,13 lei, achitând doar suma de 1.152 de lei.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1) – (4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

În conformitate cu art. 112 alin. (3) din Codul de procedură civilă, actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit până la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen.

Conform art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a cererii de apel depusă de Donciu Vasile, reprezentat de avocatul Lilian Osoian, or, Curtea de Apel Chișinău în încheierea din 17 septembrie 2020 a indicat expres termenul (de 10 zile din data recepționării prezentei încheieri) în care apelantul trebuia să prezinte dovada de plată a taxei de stat în mărime integrală de 1.251,13 lei, însă în termenul-limită stabilit (27 noiembrie 2020 inclusiv), Donciu Vasile nu a prezentat instanței de apel dovada de plată a taxei de stat în mărime integrală de 1.251,13 lei, fiind achitată suma taxei de stat doar în sumă de 1.152 lei, diferența sumei taxei de stat neachitate constituind 99,13 lei.

Mai mult ca atât, în actele cauzei nu se atestă cerere, prin care Donciu Vasile ar fi solicitat instanței de apel scutirea sau amânarea de la plata taxei de stat în partea neachitată.

Nu poate fi reținut argumentul invocat de Donciu Vasile în cererea de recurs precum că la 26 noiembrie 2020, în interiorul termenului acordat de instanța de apel, a depus cererea de apel motivată și a anexat bonul de plată cu suma de 1.152 de lei, însă din cauza că s-a comis o eroare, taxa de stat, care urma să fie achitată în mărime integrală de 1.251,13 lei, a fost achitată în sumă mai mică cu o diferență de 99 de lei, iar la 15 decembrie 2020 a achitat suplimentar suma de 100 de lei. Or, abordarea acesteia echivalează cu încălcarea termenului de procedură fixat de instanța judecătorească.

La caz se rețin dispozițiile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care reglementează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Totodată, în conformitate cu art. 75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Conform art. 100 alin. (3) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea, actele de procedură pot fi înmânate destinatarului și în incinta instanței.

Prin urmare, odată ce avocatul Lilian Osoian, încă la data de 17 noiembrie 2020, în incinta Curții de Apel Chișinău a recepționat încheierea din 17 septembrie 2020, atât recurentul/apelant Donciu Vasile, cât și reprezentantul său trebuiau să se folosească cu bună-credință de drepturile sale procedurale și să depună diligența necesară pentru a prezenta instanței de apel dovada de plată a taxei de stat în mărime integrală de 1.251,13 lei până la expirarea termenului-limită stabilit de instanța de judecată, adică până la 27 noiembrie 2020 inclusiv.

Faptul că Donciu Vasile la data de 15 decembrie 2020 a achitat suplimentar suma restantă a taxei de stat în mărime de 100 de lei, nu poate constitui drept temei legal de casare a încheierii contestate, or, ultimul urma să se conformeze indicațiilor instanței de apel stabilite prin încheierea din 17 septembrie 2020 în interiorul termenului-limită acordat (adică de la 17 noiembrie 2020 – până la 27 noiembrie 2020 inclusiv) de înlăturare a neajunsurilor cererii de apel, dar nu după expirarea acestuia, ba mai mult ca atât, după emiterea încheierii din 08 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău de restituire a cererii de apel.

Nu poate fi reținut nici argumentul recurentului precum că prin încheierea din 08 decembrie 2020, Curtea de Apel Chișinău i-a încălcat dreptul de acces la justiție, deoarece faptul că nu a achitat taxa de stat în mărimea integrală impusă pentru cererea de apel nu poate constitui un impediment pentru apărarea drepturilor sale în instanță. Or, asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, și jurisprudența degajată a CEDO, în care cert se menționează că în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărârii instanței de fond, instanța superioară poate restricționa dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde cerințelor legale aplicabile (speța Tudor-Comerț c. Moldovei, hotărârea din 04 noiembrie 2008, definitivă din 04 februarie 2009).

De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că participantul unui litigiu civil este ținut să dea dovadă de un comportament diligent în chestiunile legate de plata taxei de stat (speța Piętka contra Poloniei, hotărârea din 16 octombrie 2012, definitivă din 16 ianuarie 2013).

Referitor la argumentul lui Donciu Vasile precum că instanța de apel în încheierea din 08 decembrie 2020 nu s-a expus, prin prisma art. 89 alin. (1) lit. g) din Codul de procedură civilă, în privința restituirii taxei de stat achitate în sumă de 1.152 de lei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că recurentul în conformitate cu norma de drept sus-menționată este în drept să se adreseze cu cerere separată în instanța de apel cu privire la restituirea sumei enunțate.

Din considerentele menționate, și având în vedere că încheierea contestată a fost emisă legal și întemeiat, cu respectarea legislației în vigoare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Donciu Vasile, reprezentat de avocatul Lilian Osoian, și de a menține încheierea din 08 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Donciu Vasile, reprezentat de avocatul Lilian Osoian.

Se menține încheierea din 08 decembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, în procedură scrisă de examinare a cererilor cu valoare redusă, la cererea de chemare în judecată depusă de Donciu Vasile în numele Asociației Proprietarilor Locuințelor Privatizate nr. 54/183 în proces de insolvență împotriva Societății pe Acțiuni „Termoelectrica” cu privire la încasarea sumei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorul

Dumitru Mardari

Mariana Pitic